

DE I DANMARK FOREKOMMENDE LØVSANGERE

AF

FINN SALOMONSEN

Alle de i Danmark trufne Løvsangere, baade Ynglefugle og Trækfugle, er blevet regnet for at være *Phylloscopus trochilus trochilus* (L.) eller, efter Wings Nomenklatur, *Phyllopseustes trochilus*. Saaledes staar i E. Lehn Schiøler »Danmarks Fugle«, Bind I, i Fortegnelsen over de i Danmark trufne Fuglearter under Løvsangeren, Nr. 248:

Phylloscopus trochilus trochilus (L.) Løvsanger. Almindelig Ynglefugl. Trækfugl. Talrig paa Gennemrejse. Om Racen *eversmanni* forekommer, kan ikke siges.

Det samme staar ogsaa i den i dette Tidsskrifts 21. Aargang, 1927, udgivne reviderede Liste.

Saa let er Sagen imidlertid ikke; men Grunden til, at man tidligere kun regnede med denne ene Form, var utvivlsomt den, at vort Land ligger omtrent paa Grænsen mellem to forskellige Formers Udbredningsomraade, og at her derfor paa Trækket forekommer mange Melleformer. Desuden skyldes det selvfølgelig ogsaa Løvsangernes Variationsevne, der gør, at det kun ved Hjælp af store Serier bliver muligt bestemt at fastslaa, til hvilken Race et vist Lands Løvsangere hører. Dog har man heller ikke i Udlandet været klar over den virkelige Sammenhæng, idet Træk- og Ynglefugle ofte blandedes sammen; dog er der efterhaanden kommet mere Klarhed. I det store Værk »Die Vögel der paläarktischen Fauna« af Ernst Hartert omtales kun den typiske Form og, med stort Forbehold, den af Schiøler ovenfor nævnte *eversmanni*.

Senere er dennes Berettigelse dog blevet fuldkommen godtgjort, og den er blevet indført i Faunalisterne. En ny Form, foreslaaet 1924 af O. von Zedlitz i »Ornithologische Monatsberichte«, affødte ny Diskussion, men ogsaa den er nu almindelig anerkendt. Alle disse tre Former er truffet i Danmark, hvorimod en fjerde, den i England ynglende, naturligvis aldrig har vist sig her. Med Hensyn til Nomenklaturen er der det at mærke, at Nominatformen overhovedet ikke forekommer i Dan-

mark, men at Navnet *Phylloscopus trochilus trochilus* (L.) tilkommer den engelske Løvsanger, idet nemlig Linné tog Beskrivelsen til sin »*Motacilla Trochilus*«, Syst. Nat., Ed. X, pag. 188, fra en Bog af Willughby om engelske Fugle. Den af Zedlitz foreslaede Form, den svenske, kommer til at hedde *Phylloscopus acredula* (L.) efter Linnés »*Motacilla Acredula*«, Syst. Nat., Ed. X, pag. 189; hvad endelig vor egen Løvsanger angaar, bør den bære Bechstein's Navn »*Motacilla Fitis*«, Der Naturforscher, XXVII, pag. 50, altsaa *Phylloscopus trochilus fitis* (Bechst.). Jeg vil nu gaa over til at omtale de Forskelle, der nødsager os til at skille vore danske Løvsangere i 3 Grupper. Da Størrelsesforskellen praktisk set ikke spiller nogen Rolle for disse Former, bliver det blot en Beskrivelse af Farverne¹.

1. *Phylloscopus trochilus fitis* (Bechst.).

Løvsanger. Ynglefugl over hele Landet. Udbredningsomraade: Mellemeuropa mod Nord op til Västergötland i Sverige, mod Øst til Østprøjsen, desuden Sydeuropa med Undtagelse af Balkan. Farvetegning: Rygfarven maa nærmest kaldes grøn, indtil mørkegrøn, lidt mere lysende paa Overgumpen. Paa Brystet og paa Halsens Sider haves et temmelig gulfarvet Anstrøg i det hvide, og Superciliarstriben er rent gul.

2. *Phylloscopus trochilus acredula* (L.).

Svensk Løvsanger. Trækfugl i Danmark. Henved 25% af de ved de danske Fyr faldne Løvsangere tilhører denne Form. Udbredningsomraade: I Sverige mod Nord til Lapland, mod Syd til Bohuslän og Västergötland; sidstnævnte Sted findes dels typiske *acredula*, dels *acredula* $\geq$ *fitis*. Desuden ynglende i de baltiske Randstater og i Rusland. Grænse mod Øst ukendt. Mod Vest til Østprøjsen, fra hvilket Sted af 26 Ynglefugle 10 var typiske *acredula*, 10 *acredula* $\geq$ *fitis* og 6 *fitis*. Farvetegning: Gør et lysere Indtryk end *fitis*, og typiske Stykker er let kendelige fra denne. Ryggen er graagrøn, ofte næsten helt graa, sjældent nærmende sig den mørkere grønne Tone hos *fitis*. Brystfarven lysere, uanseligere, Øjestriben hvidgul. Der raader dog nogen Variation i Farvetegningen, men der gør sig en lysere Tendens gældende hos de fleste Eksemplarer. Fugle fra Østprøjsen, Litauen, Syd- og Mellemsverige har været Grundlag for Sammenligningen.

¹) En mere udførlig Omtale af Løvsangernes Variationer vil fremkomme i »Journal für Ornithologie«, 1928.

3. *Phylloscopus trochilus evermanni* (Bp.).

Arktisk Løvsanger. Truffet en enkelt Gang paa Trækket i Danmark. Udbredningsomraade: Fra Finmarken og Lapland mod Øst ind i Sibirien, antagelig helt hen til Floden Lena. Farvetegning: Graa paa Oversiden uden noget grønt. Underside, Superciliarstribе og Halsens Sider renhvide. Meget letkendelig Form.

Denne sidste Løvsangerform var, som det fremgaar af Schjølers Liste, ikke hidtil paavist her i Landet. Ved Gennemgang af Zoologisk Museums meget righoldige Samling af danske Løvsangere lykkedes det dog at finde 2 Eksemplarer, som hidrørte her fra Landet, og som var, i hvert Fald for den enes Vedkommende, typiske *Phylloscopus trochilus evermanni*. De var begge Hanner. Det ene Eksemplar, der i sin Farvetegning nøjagtigt svarede til den ovenfor givne Beskrivelse, var en Fyrfugl, faldet ved Omø Fyr den 7. Maj 1908. Vingen maalte 67,5 mm. Den anden arktiske Løvsanger afveg ganske lidt fra sin Fælle ved at have et flygtigt brungult Anstrøg paa Brystet, men opfyldte ellers alle Fordringerne, der kræves for at være *evermanni*: graa Ryg, hvid Stribе over Øjet etc. Den var nedlagt 18—5—1911 i Rude Skov af Magister R. Hørring. Vingen maalte 68 mm.

Disse Datoer, 18. og 7. Maj, stemmer overens med de Angivelser, man i Udlandet har om den arktiske Løvsanger. I »Ornithologiske Monatsberichte«, 1924, Side 34, meddeles om adskillige *Phylloscopus trochilus evermanni*, som var faldet ved Fyret paa Helgoland, idet det første Eksemplar blev truffet den 2. April og det sidste den 23. Maj. Igennem England trækker den, efter »Practical handbook of british birds« at dømme, i Slutningen af April og i Maj Maaned.

Naar den var truffet baade i England og paa Helgoland, alt-saa 2 Pladser beliggende Vest for Danmark, var jo intet naturligere, end at denne mod Nordøst trækkende Fugl ogsaa maatte forventes at træffes i Danmark. Om Efteraaret er den naturligvis ogsaa her, men er da paa Grund af den nylig tilende-bragte Fældning vanskelig at skille fra de andre Former.

Vi kan saaledes nu i Stedet for det negative, »Om Racen *evermanni* vides intet«, sætte det mere bekræftende, »2 Eksemplarer af *evermanni* er paa Trækket fundet i Danmark. Racen trækker om Foraaret mod Nordøst og er da funden i Danmark, England og Tyskland.«